

เนื้อหาเพิ่มเติม
รายวิชาศาสนาและหน้าที่พลเมือง
(สค 11002)
ระดับ ประถมศึกษา

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. 2557

คำนำ

ตามที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้ดำเนินการจัดทำหนังสือเรียนรายวิชา ศาสนาและหน้าที่พลเมืองขึ้นเพื่อสำหรับใช้ในการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เมื่อพุทธศักราช 2553 โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา และศักยภาพในการประกอบอาชีพ การศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้นและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัว ชุมชน สังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งผู้เรียนสามารถนำหนังสือเรียนไปใช้ในการศึกษาด้วยตัวเองและสำนักงาน กศน. ได้เคยปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการนั้น

ขณะนี้คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีนโยบายในการปลูกจิตสำนึกให้คนไทยมีความรักชาติ เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมในการอยู่ร่วมกันอย่าง สามัคคี โปร่งคอง สมานฉันท์ สำนักงาน กศน. จึงได้มีการดำเนินการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดของหลักสูตร และเนื้อหาหนังสือเรียนให้สอดคล้องตามนโยบายดังกล่าว โดยเพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรมและค่านิยมพื้นฐานในการอยู่ร่วมกันอย่างโปร่งคองสมานฉันท์ เพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษา กศน.ต่อไป

ทั้งนี้ สำนักงาน กศน. ได้รับความร่วมมือด้วยดีจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้อง หลายท่าน ซึ่งช่วยกันค้นคว้าและเรียบเรียงเนื้อหาสาระจากสื่อต่างๆ เพื่อให้ได้หนังสือเรียนที่สอดคล้องกับหลักสูตรและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนอย่างแท้จริง สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ขอขอบคุณที่ปรึกษา คณะผู้เรียบเรียง ตลอดจนคณะผู้จัดทำทุกท่านที่ให้ความร่วมมือด้วยดีไว้ ณ โอกาสนี้

สำนักงาน กศน.

กันยายน 2557

สารบัญ

	หน้า
● ความหมายของ คุณธรรม ค่านิยม และ ความสมานฉันท์	1
● ค่านิยมพื้นฐานในการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ 12 ประการ	3
● กิจกรรม	6
● การนำคุณธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง และสร้างความสมานฉันท์	7
- กรณีศึกษาที่ 1 : การเข้าคิวรับบริการ	7
- กรณีศึกษาที่ 2 : เห็นความสำคัญของประโยชน์ส่วนรวม	9
● กระบวนการแก้ปัญหาและสถานการณ์การเมืองการปกครอง ที่เกิดขึ้นในชุมชน	11
● บรรณานุกรม	13
● คณะผู้จัดทำ	14

คุณธรรมและค่านิยมพื้นฐานในการอยู่ร่วมกัน อย่างปรองดองสมานฉันท์

ความหมายของ คุณธรรม ค่านิยม และ ความสมานฉันท์

คุณธรรม คือ ความดีงามที่ถูกปลูกฝังขึ้นในจิตใจ มีจิตสำนึกที่ดี ความละเอียด และเกรงกลัวในการที่จะประพฤติชั่ว ถึงแม้ว่าคุณธรรมจะเป็นเรื่องภายในจิตใจ แต่สามารถสะท้อนออกมาได้ทางพฤติกรรม เช่น ความซื่อสัตย์ ความกตัญญูกตเวที ความมีระเบียบวินัย เป็นต้น

ความปรองดอง หมายถึง ออมชอม ประนีประนอม ขอมกัน ไม่แก่งแย่งกัน ตกลงกันด้วยความไถ่เกลี้ย ตกลงกันด้วยไมตรีจิต (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554)

ค่านิยม คือ ความคิด พฤติกรรมและสิ่งอื่นที่คนในสังคมหนึ่งเห็นว่า มีคุณค่า จึงยอมรับมาปฏิบัติและวางแห่นไว้ระยะหนึ่ง ค่านิยมมักเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัยและความคิดเห็นของคนในสังคม

ความสมานฉันท์ แปลตามศัพท์ คือ ความพอใจร่วมกัน ความเห็นพ้องต้องกัน มีความต้องการที่จะทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตรงกัน หรือเสมอเหมือนกัน ซึ่งความสมานฉันท์จะเป็นตัวลดความขัดแย้งและนำไปสู่ความสามัคคี

ประชาชนชาวไทยพร้อมใจกันเฝ้ารับเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ
เสด็จออกมหาสมาคม ณ สีหบัญชร พระที่นั่งอนันตสมาคม

เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2549

จากภาพ เป็นความพร้อมเพรียงกันของพสกนิกรชาวไทยและชาวต่างประเทศที่ร่วมใจกันสวมเสื้อสีเหลืองร่วมกัน โบกธงชาติและธงพระปรมาภิไธยพร้อมกับเปล่งเสียงถวายพระพรเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสมานฉันท์ของพสกนิกรชาวไทยและชาวต่างประเทศ ภาพเหตุการณ์เหล่านี้สร้างความแปลกใจให้กับสื่อต่างประเทศเป็นอย่างมาก จนทำให้สำนักข่าวหลายสำนักต้องเสนอข่าวเกี่ยวกับงานพระราชพิธีครั้งนี้เพิ่มเติม เพื่ออธิบายถึงเหตุผลที่ปวงชนชาวไทยถวายความจงรักภักดีและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์มากมายขนาดนี้

ชาวต่างชาติแสดงออกถึงความรัก และเทิดทูน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ

แต่ในทางกลับกันในช่วงปี พ.ศ. 2547 – พ.ศ. 2557 ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติต่างรู้ถึงความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทย เหตุการณ์เหล่านี้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม โดยเฉพาะธุรกิจด้านการท่องเที่ยว และยังส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของคนไทยอีกด้วย

จากเหตุการณ์ที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าหากเรามีความสมานฉันท์ในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม จะทำให้สังคมของเรามีความเจริญก้าวหน้า ความสมานฉันท์เป็นบ่อเกิดของความสุข ความสามัคคีของหมู่คณะ เมื่อมีความสามัคคีของหมู่คณะย่อมทำให้เกิดพลัง ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในอุดมการณ์ที่ได้ตั้งเอาไว้

แต่ความสมานฉันท์ที่จะนำไปสู่ความสุขและความเจริญนั้นจะต้องเป็นไปในทางที่ถูกต้องดีงาม ซึ่งต้องประกอบด้วยคุณธรรมและที่สำคัญยิ่งคือการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม หากสมานฉันท์แต่เฉพาะในกลุ่มพวกของตนเองแล้วไปขัดแย้งกับกลุ่มพวกของคนอื่นแล้วทำให้ส่วนรวมเสียหาย ลักษณะนี้ถือว่าการสมานฉันท์ในทางที่ผิด

ดังนั้นหากเราต้องการความสมานฉันท์ที่ถูกต้องดีงามจะต้องอาศัยคุณธรรมดังต่อไปนี้

ค่านิยมพื้นฐานในการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ 12 ประการ

- ข้อ 1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- ข้อ 2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน
- ข้อ 3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
- ข้อ 4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม
- ข้อ 5. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
- ข้อ 6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เพื่อแม่และแบ่งปัน
- ข้อ 7. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
- ข้อ 8. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่
- ข้อ 9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- ข้อ 10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่าย จำหน่าย และขยายกิจการเมื่อมีความพร้อมโดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี
- ข้อ 11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา
- ข้อ 12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและต่อชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

ค่านิยมพื้นฐานดังกล่าวข้างต้นมีความสำคัญอย่างยิ่งที่คนไทยจะต้องนำมาประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันอยู่เสมอ และเพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้นจะขอกล่าวในรายละเอียดเพิ่มเติม ดังนี้

1. **มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์** เป็นคุณลักษณะที่แสดงถึงรักความเป็นชาติไทย เป็นพลเมืองดีของชาติ มีความสามัคคี เห็นคุณค่า ภูมิใจ เชิดชูความเป็นไทย ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ประชาชนร่วมกิจกรรมจุดเทียนถวายพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

2. **ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน** เป็นคุณลักษณะที่แสดงถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น ละความเห็นแก่ตัว รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือสังคมและบุคคลที่ควรให้รู้จักควบคุมตนเองเมื่อประสบกับความยากลำบากและสิ่งทีก่อให้เกิดความเสียหาย

3. **กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์** เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการรู้จักบุญคุณ ปฏิบัติตามคำสั่งสอน แสดงความรัก ความเคารพ ความเอาใจใส่ รักษาชื่อเสียง และตอบแทนบุญคุณของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูบาอาจารย์

ประชาชนร่วมกิจกรรมแสดงความกตัญญูกตเวที

4. **ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม** เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาเล่าเรียน แสวงหาความรู้ ทั้งทางตรงและทางอ้อม

5. **รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม** เป็นการปฏิบัติสืบทอดอนุรักษ์วัฒนธรรม และประเพณีไทยอันดีงามด้วยความภาคภูมิใจเห็นคุณค่าความสำคัญ

6.มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เพื่อแม่และแบ่งปัน เป็นความประพฤติที่ควรละเว้น และความประพฤติที่ควรปฏิบัติตาม

7.เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง คือ มีความรู้ ความเข้าใจ ประพฤติปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของตนเอง เคารพสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น ใช้เสรีภาพด้วยความรับผิดชอบภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

8.มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย มีความเคารพและนอบน้อมต่อผู้ใหญ่

9.มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นการประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ อย่างรอบคอบถูกต้อง เหมาะสม และน้อมนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ มาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

10.รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่าย จำหน่าย และขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม สามารถดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีความรู้ มีคุณธรรม และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา เป็นการปฏิบัติตนให้มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรงปราศจากโรคภัยและมีจิตใจที่เข้มแข็ง ไม่กระทำความชั่วใดๆ ยึดมั่นในการทำมาตามหลักของศาสนา

12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและต่อชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง ให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติ เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษาประโยชน์ของส่วนรวม

ประชาชนร่วมกิจกรรมปลูกป่าชุมชน

กิจกรรม

1. ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ความสำคัญหรือความจำเป็นของการนำคุณธรรม ค่านิยม ไปปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างปรองดองสมานฉันท์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ในฐานะที่ผู้เรียนเป็นบุคคลในสังคม ผู้เรียนคิดว่าจะปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ อย่างไรจึงจะได้ชื่อว่าเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การนำคุณธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง และสร้างความสามัคคี

คุณธรรม : ความมีระเบียบวินัย

กรณีศึกษาที่ 1 : การเข้าคิวรับบริการ

หมู่บ้านหนองผักนึ่ง เป็นหมู่บ้านหนึ่งที่โดนน้ำท่วมหนักคราบน้ำท่วมใหญ่ของประเทศที่ผ่านมาก ชาวบ้านบางคนถูกน้ำท่วมบ้านจนมิดหลังคาบ้าน จึงต้องอพยพไปพักอาศัยชั่วคราวที่วัดหนองผักนึ่งที่พอจะอาศัยอยู่ได้ จึงมีผู้คนมาอยู่รวมกันพอสมควร น้ำท่วมอยู่นาน ความเดือดร้อนเรื่องกินเรื่องอยู่ก็มากเป็นทวีคูณ แต่คนไทยที่ไม่ประจบอุทกภัยก็ไม่แล้งน้ำใจเดินทางมาช่วยเหลือนำข้าวสารอาหารแห้งและอุปกรณ์เครื่องใช้มาบริจาค

คราวหนึ่งเจ้าอาวาสประกาศว่าได้รับข่าวว่าจะมีผู้ใจบุญนำของมาแจกชาวบ้านรู้ข่าวก็มารอรับกันแน่นวัด ในขณะที่กำลังเข้าคิวรับถุงยังชีพก็เกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝัน มีชาย 2 คน กำลังชกต่อยกัน เจ้าอาวาสจึงบอกให้ยุติ และซักถามได้ความว่าเกิดการต่อว่ากันเรื่องมาที่หลังแล้วมาแข่งคิว คนที่ถูกต่อว่าก็ไม่พอใจ และทั้งสองคนเป็นชาวบ้านคนละหมู่บ้านกันด้วยจึงโมโหและชกต่อยกันขึ้น เจ้าอาวาสจึงเตือนสติให้ทั้งสองคนระงับอารมณ์และสอนให้ทุกคนรู้จักการอดทนในการรอรับบริการ เพราะมีคนจำนวนมากทุกคนเดือดร้อนเหมือนกัน ทั้งนี้ก็เพื่อความมีระเบียบเรียบร้อย เคารพสิทธิของผู้อื่น จึงต้องรู้จักการเข้าคิวตามลำดับก่อนหลังถ้าทุกคนทำได้เช่นนี้ปัญหาความขัดแย้งก็จะไม่เกิดขึ้น พวกเราในหมู่บ้านหรือชุมชนไหนก็ตามก็จะอยู่ร่วมกันได้อย่างเรียบร้อย ปกติสุข

กิจกรรม : ให้ผู้เรียนอ่านกรณีศึกษาแล้วร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามประเด็น ดังนี้

1. ผู้เรียนคิดว่า กรณีศึกษานี้จะก่อให้เกิดปัญหาและความขัดแย้งได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ผู้เรียนคิดว่า ค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ที่จะช่วยแก้ปัญหาและความขัดแย้ง คือ ค่านิยมเรื่องอะไรและแก้ปัญหาได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีศึกษาที่ 2 : เห็นความสำคัญของประโยชน์ส่วนรวม

การบุกรุกที่ดินขอบเขตรั้ว

เหตุเกิดขึ้นในชุมชนแห่งหนึ่ง ที่คนในชุมชนเกิดความขัดแย้งในเรื่อง การใช้กระบวนการยึดสิทธิ์เป็นหลัก เรื่องมีอยู่ว่า รั้วบ้านของนายสงบได้ รุกล้ำเข้าไปในพื้นที่บ้านของนายสมชาย เพราะถือว่าบิดาของนายสงบมาจับจองพื้นที่ก่อน ในขณะที่นายสมชายรับรู้ที่ที่ดินนี้ไม่มีโฉนด บุคคลอื่นในชุมชนสามารถเข้าถือครองสิทธิ์ เป็นเหตุให้ทั้งสองทะเลาะวิวาทกัน การจัดการความขัดแย้งหรือลดปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น คนในชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการแก้ไขความขัดแย้ง โดยใช้วิธีการเจรจาไกล่เกลี่ยมีคนกลางที่คู่ปัญหาทั้งสองนับถือและให้การยอมรับ ซึ่งวิธีการนี้เป็นการจัดการความขัดแย้งโดยเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสองครอบครัว และการที่ทั้งสองเป็นคนที่มีถิ่นฐานอยู่ภูมิภาคเดียวกัน วัฒนธรรมเดียวกัน การมีบิดาของนายสงบและนายสมชาย มาร่วมเจรจา ทำให้ง่ายต่อการเจรจา หาจุดยืนของทั้งสองฝ่าย แล้วคำนึงถึงผลประโยชน์ร่วม ผลสุดท้ายของการเจรจนายสงบยอมรื้อถอนเขตรั้วออกจากที่ดินของนายสมชายเพื่อให้เป็นหลักฐานในการตกลงเจรจา ทั้งสองฝ่ายต้องทำสัญญาประนีประนอมยอมความหลังจากข้อตกลง และเป็นไปตามหลักกฎหมายเกี่ยวข้อง โดยสรุปกระบวนการจัดการความขัดแย้งข้างต้นหลักคือต้องมุ่งเน้นความสัมพันธ์ และพยายามทำให้คู่กรณีเกิดความพึงพอใจ ด้วยเหตุนี้วิธีการจัดการความขัดแย้งเบื้องต้นในชุมชนจึงใช้รูปแบบการเจรจาไกล่เกลี่ยโดยคนกลางอำนวยความสะดวกในการสนทนาและให้คำปรึกษาหาทางออกเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติ สามีคคีปรองดอง

กิจกรรม : ให้ผู้เรียนอ่านกรณีศึกษาแล้วร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามประเด็น ดังนี้

1. ผู้เรียนคิดว่า กรณีศึกษาเรื่องการบุกรุกที่ดินขอบเขตรั้วนี้จะก่อให้เกิดปัญหาและความขัดแย้งได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ผู้เรียนคิดว่า ค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ ที่จะช่วยแก้ปัญหาและความขัดแย้ง คือ ค่านิยมเรื่องอะไรและแก้ปัญหาได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กระบวนการแก้ปัญหาและสถานการณ์การเมืองการปกครองที่เกิดขึ้นในชุมชน

กรณีศึกษาเหตุเกิดที่โนนคอนตา

เหตุเกิดที่โนนคอนตา

“บ้านโนนคอนตา” เป็นชุมชนหมู่บ้านเล็ก ๆ ในชนบทที่ไม่ห่างไกลจากที่ว่าการอำเภอมากนัก ชุมชนบ้านโนนคอนตาเคยอยู่กันเหมือนพี่น้อง สงบและร่วมเย็น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และร่วมแรงร่วมใจในกิจการของส่วนรวม แต่ก็ยังขาดสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานและสิ่งจำเป็นต่าง ๆ อยู่มาก เช่น ถนน สะพาน แหล่งน้ำ สถานีอนามัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ต่อมาเมื่อทางราชการให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นตามหลักการประชาธิปไตยและหลักการกระจายอำนาจ เพื่อให้ชาวบ้านได้มีส่วนในการบริหารจัดการกิจการต่าง ๆ ของตำบล เพื่อให้ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของคนในท้องถิ่น สะดวกรวดเร็ว แทนที่จะต้องรอนโยบายและงบประมาณจากส่วนกลาง อีกทั้งยังเป็นการสร้างวิถีสะดวกจากองค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าเดิม

แต่ด้วยความที่ชาวบ้านยังไม่คุ้นเคยกับการเลือกตั้งท้องถิ่น ผู้สมัครรับเลือกตั้งใช้วิธีการหาเสียงแข่งขันกันหาเสียงกับชาวบ้าน ซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นญาติมิตรกันแทบทั้งนั้น การที่ต่างฝ่ายต่างสนับสนุนผู้สมัครที่ตนชื่นชอบมากกว่า กลับกลายเป็นการเห็นต่าง มีการอภิปรายถกเถียง จนนำไปสู่การขัดแย้งทะเลาะวิวาท แบ่งฝักแบ่งฝ่ายกัน ทำให้บ้านโนนคอนตาที่เคยมีความรักสามัคคี กลับกลายเป็นความสับสน วุ่นวาย แยกแยกสามัคคีกัน ไม่สงบร่วมเย็นดังที่เป็นมา

หรือการพัฒนาและความเจริญของหมู่บ้าน จะต้องแลกด้วยความสงบร่วมเย็นของคนบ้านโนนคอนตา จำเป็นเพียงใดที่ชาวบ้านโนนคอนตาจะต้องเลือกเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่งเท่านั้นหรือ

กิจกรรม : ประเด็นการอภิปราย

1. ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนโนนคอนตาคืออะไร ปัญหานี้มีสาเหตุมาจากอะไร
2. ถ้าท่านเป็นชาวชุมชนโนนคอนตา ท่านคิดว่าปัญหานี้ใครควรมีบทบาทในการแก้ปัญหาและควรแก้ปัญหานี้อย่างไร
3. ท่านคิดว่าคุณธรรมสำคัญที่นำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหของชุมชนโนนคอนตาคืออะไร เพราะเหตุใด

.....

บรรณานุกรม

จักรวาท คาทวี. สันติ/สามัคคี/ปรองดอง/ค่านิยม 12 ประการ ของ คสช. : เนื้อหาช่วยสอน และจัดกิจกรรม เพื่อนครู, 2557. (เอกสารอัดสำเนา).

ความเคลื่อนไหวทางการจัดการศึกษาของศธ.กับ คสช. ที่น่ารู้. [เว็บไซต์] เข้าถึงได้จาก <http://jukravuth.blogspot.com/> . สืบค้นเมื่อ วันที่ 26 สิงหาคม 2557.

ค่านิยม 12 ข้อ : เราจะสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง คนต้องเข้มแข็งก่อน . [เว็บไซต์] เข้าถึงได้จาก http://www.mof.or.th/web/uploads/news/199_12values.pdf . สืบค้นเมื่อ วันที่ 26 สิงหาคม 2557.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554. กรุงเทพฯ ราชบัณฑิตยสถาน, 2556.

สันติ/สามัคคี/ปรองดอง/ค่านิยม 12 ประการ ของ คสช. : เนื้อหาช่วยสอน และจัดกิจกรรม เพื่อนครู. [เว็บไซต์]. เข้าถึงได้จาก :<http://www.slideshare.net/jukravuth>. สืบค้นเมื่อ วันที่ 26 สิงหาคม 2557

คณะผู้จัดทำ

เนื้อหาเพิ่มเติม เรื่อง “คุณธรรมและค่านิยมพื้นฐานในการอยู่ร่วมกันอย่างปรองดองสมานฉันท์”

ที่ปรึกษา

1. นายการุณ	สกุลประดิษฐ์	เลขาธิการ กศน.
2. นายชาญวิทย์	ทับสุพรรณ	รองเลขาธิการ กศน.
3. นายสุรพงษ์	จำจด	รองเลขาธิการ กศน.
7. นางสาวศุภินี	งามเขตต์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน

ผู้เขียน เรียบเรียง จากการประชุม ครั้งที่ 1

1. นายทองอยู่	แก้วไทรชะ	ข้าราชการบำนาญ
2. นางวันเพ็ญ	สุทธากาศ	ข้าราชการบำนาญ
3. นายวัฒนา	อัครพานิช	ข้าราชการบำนาญ
4. นางบุปผา	ประภคติกุล	ข้าราชการบำนาญ
5. นายไทรรัตน์	เอี่ยมพันธ์	โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
6. นางสาวฉัฐภัศสร	แดงมณี	สถาบัน กศน.ภาคใต้
7. นางวิภาณันท์	สิริวัฒนไกรกุล	กศน.อำเภอคลองหลวง จ.ปทุมธานี

ผู้เขียน เรียบเรียง และ บรรณาธิการ จากการประชุมครั้งที่ 2

1. นางวันเพ็ญ	สุทธากาศ	ข้าราชการบำนาญ
2. นางสาวศุภนีย์	สินธพานนท์	ข้าราชการบำนาญ
3. นางสาววิชนีเยาวรรณ	อุราสุข	ข้าราชการบำนาญ
4. นางพิวัสสา	นภารัตน์	โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
5. นายวรวุฒิ	จริยภัครติกร	กศน.อำเภอบางแก้ว จ.พัทลุง

คณะทำงาน

1. นายสุรพงษ์	มันมะโน	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
2. นายศุภโชค	ศรีรัตนศิลป์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
3. นางสาวสุลาภ	เพชรสว่าง	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
4. นางสาวเบญจวรรณ	อำไพศรี	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
5. นางสาวชมพูนุท	สังข์พิชัย	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
6. นางจุฑามล	อินทระสันต์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
7. นางสาวทิพวรรณ	วงศ์เรือน	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน